

University of Groningen

Slot

Voerman, Gerrit

Published in:
Het Liberalisme in Groningen

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Final author's version (accepted by publisher, after peer review)

Publication date:
1995

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Voerman, G. (1995). Slot. In *Het Liberalisme in Groningen* (blz. 101-102). Liberaal Archief Groningen, Mr H.S. Siebers en ir A. Voet Sichting.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

SLOT

Het Groninger liberalisme onderscheidt zich heden ten dage in weinig meer van de rest van het land - in tegenstelling tot vroeger. In de negentiende eeuw had deze stroming een herkenbaar, specifiek regionaal karakter. Schroor noemt de voortdurende vernieuwing en bijstelling van de beginselen als kenmerkend voor het Groninger liberalisme. Hij wijst daarbij op de universiteit als 'leverancier' van nieuwe ideeën en personen.

Aan deze traditionele Groninger ontvankelijkheid voor politieke vernieuwingsbewegingen kwam in de eerste decennia van de twintigste eeuw een einde. Dit was vooral het gevolg van landelijke ontwikkelingen. De vervanging van het districtenstelsel door het systeem van evenredige vertegenwoordiging en de invoering van het algemeen kiesrecht leidden tot een 'nationalisering' en massificatie van het politieke proces, waarin de regionale eigenheid kopje onder ging. De specifiek-Groninger vrijzinnige inbreng kwam voortaan eigenlijk alleen nog tot uiting in het getal. Dit kenmerk bleef na de oorlog nog enige tijd gehandhaafd, maar na 1970 kwam hieraan ook een einde. Waar in het tijdperk van de ontzuiling vele voormalige confessionele kiezers elders in het land de rijen van de liberalen kwamen versterken, moest men in Groningen zich met veel minder tevreden stellen. De traditionele religieuze vrijzinnigheid in Groningen waarop de politieke vrijzinnigheid goed had gedijde, verkeerde zo in een nadeel: waar relatief weinig confessionelen zijn, valt ook minder van de ontzuiling van deze groep te profiteren.

Zo zijn in de loop van deze eeuw gaandeweg alle karakteristieken van het Groninger liberalisme van weleer verdwenen. Slechts in één opzicht leeft het tijdperk van de liberale dominantie in Groningen nog voort, en wel bij de benoeming van de Commissaris der Koningin. Sinds mensenheugenis valt deze functie aan een liberaal toe. Deze traditie wekte in 1980, bij het vertrek van E.H. Toxopeus, bij sommigen weerstand op. 'Als een overblijfsel uit een prehistorisch tijdperk heeft onze provincie steeds een liberaal als Commissaris der Koningin gehad... Het wordt hoog tijd dat dit restant liberalisme hier wordt opgeruimd... Groningen behoeft toch niet voor de eeuwigheid met een liberale Commissaris der Koningin te worden opgescheept', aldus het statenlid R. Tamminga destijds. Deze kritiek vond echter weinig weerklank: de traditie werd voortgezet met de benoeming van H.J.L. Vonhoff. Anno 1995 sluit hij de rij die begon met de aanstelling van L.G.A. graaf van Limburg Stierum in 1850, anderhalve eeuw geleden...